

Facultade de Ciencias da Educación

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

Localización

LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.

Dirección postal:

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Educación Social

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G130V01101	Filosofía: Filosofía social	1c	6
O05G130V01102	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento	1c	6
O05G130V01103	Educación: Teorías e institucións educativas	1c	6
O05G130V01104	Metodoloxía de investigación socioeducativa	1c	6
O05G130V01105	Recursos tecnolóxicos en educación social	1c	6
O05G130V01201	Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural	2c	6

O05G130V01202	Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo	2c	6
O05G130V01203	Educación: Educación permanente	2c	6
O05G130V01204	Educación: Historia da educación social	2c	6
O05G130V01205	Educación: Pedagogía social	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Filosofía: Filosofía social				
Materia	Filosofía: Filosofía social			
Código	O05G130V01101			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Armada Olleros, María del Carmen			
Profesorado	Armada Olleros, María del Carmen			
Correo-e	carmenarmada@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia é unha introdución ao estudo do social desde un enfoque filosófico, é dicir, non só explicativo e descritivo senón, sobre todo, autorreflexivo e crítico, capaz de poñer en cuestión a un/unha mesmo/a.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Planificación e organización
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D12	Compromiso ético
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Capacidade para coñecer os supostos filosóficos, que están na base dos proceso de intervención socioeducativa	A1 A4	B1 B4	C1	D1 D2 D3 D12
2 Capacidade para mediar na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade en comunidades socioeducativas.	A2 A4	B2 B3 B4 B5	C10	D2 D12
3 Capacidade para favorecer os valores de igualdade e cidadanía democrática e capacitar para a prevención e mediación en casos de violencia nas súas diversas manifestacións (simbólica, de xénero, etc.).	A3	B5	C10	D2 D12

4. Capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía.	A2 A3	B5	C5	D12 D18
5.- Capacidade para analizar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos.	A2 A3	B4	C11	D2 D12

Contidos

Tema	
1. Introducción á Filosofía Social.	1.1. Definición e contextualización da Filosofía Social.
2. A modernidade. Luces e sombras	2.1. Luces e sombras da modernidade: racionalismo, universalismo, progreso, secularización // Antropocentrismo, androcentrismo, produtivismo, heterosexismo. Etnocentrismo.
3. Cidadanía e Estado de Benestar.	3.1. A conceptualización e avaliación do público e do privado no Estado de Benestar. A irrelevancia pública do doméstico. A xustiza e o coidado.
4. Cidadanía, coñecemento, poder e educación.	4.1. Saber e poder. 4.2. A educación social como instrumento de poder e estratexias para o cambio: resistencia, disidencia, resiliencia, invención.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	6	0	6
Actividades introdutorias	2	0	2
Seminario	8	34	42
Presentación	6	0	6
Resolución de problemas	8	34	42
Traballo tutelado	0	50	50
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	21	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Presentación dos contidos da materia.
Seminario	Exposición e debate sobre un tema relacionado co programa da materia a partir da análise previa dalgún documento escrito ou gráfico.
Actividades introdutorias	Introdución á materia e explicación do tipo de actividades que se van desenvolver durante o cuadrimestre.
Seminario	Actividades de exposición e análise sobre algún dos contidos da materia encamiñadas á investigación e o tratamento en profundidade sobre ditos contidos.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Resolución de problemas	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado para asesoramento/desenvolvemento de actividades e problemas plantexado na materia e do proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introdución á investigación relacionado coa temática da materia. Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre os resultados dun traballo, exercicio ou proxecto.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado en grupos de traballo acordara un tema coa profesora que desenrolará o longo do cuadrimestre coa súa correspondente presentación.
Seminario	realizaranse seminarios sobre temas vinculados coa materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Presentación	Presentación e debate dun tema da materia a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.	25. Para aprobar es necesario obtener en este apartado por lo menos el 50	A1 B1 C1 D1 A2 B2 D2 A3 B3 D3 D18

Traballo tutelado	Avaliación do proceso,resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	35. Para aprobar é necesario obter neste apartado polo menos o 50	A1 A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5	C11	D1 D2 D3 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun exame no que se plasme que se entenderon os contidos fundamentais da materia. Hasta 4 puntos.	40.Para aprobar este apartado é necesario obter polo menos el 50	A1 A2 A3 A4	B1 B4		D1 D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado non presencial: Realización dun traballo : ata 4 puntos. Para facer media é preciso obter, polo menos, 2 puntos.

Realización dun exame: ata 6 puntos. Para facer media é preciso obter 3 puntos.

Para ambas modalidades de avaliación, de non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo"datas exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Amorós Celia (ed.), **Feminismo y Filosofía**, Síntesis, 2000

Amorós, C., de Miguel, A., **Teoría feminista: De la Ilustración a la Globalización. De la Ilustración al Segundo sexo.**, Minerva,, 2005.

Beltrán, Elena y Maquieira, Virginia, **Feminismos. Debates teóricos contemporáneos**, Alianza,

Birulés, Fina, **Filosofía y Género: identidades femeninas**, Pamiela, 1992

Boladeras, Margarita y Campillo, Neus, **Filosofía Social**, Síntesis, 2001

Habermas, Jurgen, **Teoría y Praxis: Estudios de Filosofía Social**, Tecnos,

Habermas, J., Madrid,, **La historia del pensamiento político moderno.**, Ariel,, 1996.

Habermas, J., **El discurso filosófico de la Modernidad**, Taurus,, 1989

Ibarra, P., Tejerina, B., (eds), **Los movimientos sociales. Transformaciones políticas y cambio cultural.**, Trotta,, 1998.

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase facer os traballos de forma gradual e dirixirse ao profesorado para calquer dúbida da materia

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicología: Psicología do desenvolvemento				
Materia	Psicología: Psicología do desenvolvemento			
Código	005G130V01102			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php			
Descrición xeral	A Psicología do Desenvolvemento permite establecer os antecedentes evolutivos que son cruciais para comprender o estado actual e os previsibles cambios futuros de moitos comportamentos. En definitiva, esta materia contribúe a fundamentar a formación psicolóxica dos educadores sociais, proporcionándolles as ferramentas disciplinares necesarias para enfrontárense ás situacións educativas, e comprender os cambios e o desenvolvemento psicolóxico das persoas coas que teñen que intervir.			

Competencias	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C14	Diseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Diseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D12	Compromiso ético
D13	Autonomía na aprendizaxe
D14	Adaptación a situacións novas

D15	Creatividade
D17	Iniciativa e espírito emprendedor
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as principais teorías e modelos do desenvolvemento.	A2 A4	B1 B4	C1	D1 D8
Comprender o desenvolvemento psicolóxico e analizar que factores interveñen na construción do psiquismo.	A2 A3 A4	B4	C1 C4	D1 D13 D18
Utilizar recursos e instrumentos proporcionados polas disciplinas psicolóxicas para a análise de datos e posterior intervención.	A2 A3	B2 B5	C2 C4 C5 C7 C17	D4 D7 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D17
Diseñar e desenvolver programas e proxectos nos distintos contextos socioeducativos fundamentados na Psicología da Educación	A2 A4	B3 B5 B6	C9 C10 C11 C14 C15	D7 D12 D14 D15
Desenvolver unha actitude de cooperación, respecto, tolerancia e compromiso tanto no seu traballo como alumno/a como no seu traballo profesional posterior.	A4	B1 B6	C9 C17	D8 D9 D10 D12

Contidos

Tema	
Concepto de desenvolvemento	Modelos teóricos do desenvolvemento. Teorías sobre o desenvolvemento. O papel da herdanza, o medio e os períodos críticos.
Desenvolvemento físico e motor	Factores que afectan ao desenvolvemento do feto. Primeiras condutas do recém nado. Bases do desenvolvemento psicomotor. Desenvolvemento físico.
Desenvolvemento cognitivo-intelectual	Desenvolvemento de 0 a 2 anos Desenvolvemento de 2 a 6 anos Desenvolvemento de 6 a 12 anos
Desenvolvemento social e da personalidade	Desenvolvemento de 0 a 2 anos Desenvolvemento de 2 a 6 anos Desenvolvemento de 6 a 12 anos
A adolescencia. Desenvolvemento positivo.	Cambios biolóxicos e psicolóxicos. A idade dos conflitos. Adaptación social. A conduta sexual.
A idade adulta. Desenvolvemento positivo	A personalidade. Desenvolvemento intelectual. Familia e traballo. A paternidade.
A terceira idade. Desenvolvemento positivo	Mitos sobre o envellecer. Cambios físicos. A xubilación. A morte.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	44	66
Seminario	3	9	12
Traballo tutelado	9	18	27
Presentación	2	2	4
Seminario	5	15	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	15	17
Cartafol/dossier	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos contidos de cada un dos temas da materia.

Seminario	Explicación e aplicación de recursos propios da materia.
Traballo tutelado	Elaboración dun proxecto de desenvolvemento para a terceira idade.
Presentación	Exposición do proxecto elaborado e de unha das actividades.
Seminario	Asesoramento sobre a práctica de campo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Seguimento e asesoramento do traballo grupal
Probas	Descrición
Cartafol/dossier	Seguimento e revisión da resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como partes elaboradas fóra dela

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Elaboración baixo tutela dun proxecto para a mellora no desenvolvemento na terceira idade	20	A2 A3	B2 B3 B4 B5 B6	C1 C4 C9 C10 C11 C14 C15 C17	D4 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D17 D18
Presentación	Exposición oral do traballo tutelado e algunhas prácticas e respostas ás preguntas realizadas polo auditorio	10	A4	B1 B4 B6	C1 C9 C10 C11 C14 C15 C17	D4 D9 D11 D12 D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Control parcial a principios do mes de novembro (30%) e control parcial a final de cuadrimestre (30%) correspondendo co exame oficial final. O alumnado que non superase o primeiro control examínase de toda a materia no exame final.	60	A2 A3	B1 B4	C1 C4 C5 C7 C17	D1 D7 D13
Cartafol/dossier	Dossier que recolle todas as prácticas e traballos realizados durante a materia.	10		B3	C1 C2 C4 C5 C7	D1 D4 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D17 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que se presente á **convocatoria do primeiro periodo** realizará o exame de resposta curta coa data prevista e presentará o cartafol con todas as prácticas da materia (prácticas de aula, prácticas externas, traballos e resolución de casos prácticos).

O alumnado que xa superase unha parte (teórica ou práctica) só se examinará **no mes de xullo** da parte suspensa.

O **alumnado non asistente** ás clases presenciais terase que pór en contacto co profesor antes do 1 de outubro para acordar o sistema de titorización das prácticas externas, obradoiros, elaboración do cartafol e explicación do exame, así como o seguimento do progreso da materia. Esta titorización poderá ser presencial, telefónica ou por e-mail.

A ponderación da avaliación dos alumnos non asistentes será igual á dos alumnos asistentes, cambiando a metodoloxía dos

obradoiros para adaptarse ás circunstancias persoais e favorecer así o proceso de ensino aprendizaxe. De non desenvolver as prácticas realizarán un exame de prácticas cunha ponderación do 40% xunto coa proba de resposta curta (60%).

Datas dos exames:

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Palacios, J.; Marchesi, A. e Coll, C., **Desarrollo psicológico y educación 1. Psicología evolutiva**, Alianza editorial, 2001

Papalia, D., **Psicología del desarrollo**, McGraw-Hill, 2009

Santrock, **Psicología del desarrollo: el ciclo vital**, McGraw-Hill, 2006

Bibliografía Complementaria

Berger, K.S. y Thompson, R.A, **Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia.**, Editorial Médica Panamericana, 1997

Corral, A. Gutiérrez, F. y Herranz, P., **Psicología Evolutiva**, UNED, 1997

Craig, G.J., **Desarrollo Psicológico**, Prentice-hall Hispanoamericana, 1997

García Madruga, J. A., **Desarrollo y conocimiento.**, Siglo XXI de España Editores, 1991

Papalia, D., **Desarrollo humano**, 13, McGraw-Hill Interamericana, 2016

Rice, F.P., **Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital**, Prentice-Hall, 1997

Recomendacións

Outros comentarios

Non se esixen prerrequisitos obrigatorios para cursar a materia, se ben sería de grande axuda ter coñecementos básicos para o acceso á información a través das TICs, saber utilizar os recursos da biblioteca, coñecementos básicos de informática e destrezas para o traballo en grupo.

Recoméndase que o alumnado coñeza dende o principio a dinámica e o funcionamento que se seguirá na materia (asistencia, presentación de traballos, titorización...) e que o teña presente durante o seu desenvolvemento.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Teorías e institucións educativas**

Materia	Educación: Teorías e institucións educativas			
Código	O05G130V01103			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
Profesorado	Diéguez García, Nuria Nogueiras Mascareñas, Luís Miguel			
Correo-e	miguel.mascarenhas@edu.xunta.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia é clave dentro da titulación e debe servir para fundamentar os coñecementos en torno á educación, movementos e institucións educativas, iniciando a formación do pensamento pedagóxico teórico-práctico e da evolución histórica do sistema escolar ata o actual universo educativo. Facilita, no marco do plan de estudos desta titulación e das materias que o configuran, unha visión teórico-aplicada que parte da realidade socioeducativa que se desenvolve no campo da Educación Social e achega ao estudante desta titulación ás diferentes institucións educativas que se enmarcan nun amplo universo educativo, salientando como propias destes estudos, sobre todo, as relacionadas coa educación non formal. Relaciónase especialmente esta materia, e resulta unha base imprescindible polo seu achegamento ás institucións obxecto de estudo, co Practicum I e co Practicum II (materias troncais), coa Educación Permanente (materia troncal), así como coas materias de Educación de Persoas Adultas, coa Educación non formal e a Pedagogía do Ocio (ambas as dúas de carácter obrigatorio).			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostrén posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D11	Habilidades interpersoais
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Analizar, comentar e interpretar documentos (orais, escritos, icónicos,...) de carácter socioeducativo, tanto de forma individual como grupal.	A1 A2 A3 A4	B1 B4	C1 C5	D1 D3 D4 D7 D11 D18
Comprender que a educación é un proceso permanente e continuado que se desenvolve a través de medios e procesos formais, non formais e informais.	A1 A3	B1 B4	C1 C8	D1 D3 D4 D11 D18
Posuír unha actitude favorable ao cambio e innovación buscando respostas profesionais ás demandas sociais que plantexan as teorías educativas actuais (postmodernas).	A2 A3 A4 A5	B1 B4	C1 C8 C13	D1 D3 D4 D7 D11 D18
Coñecer as implicacións e interrelacións existentes entre os contextos educativos e os contextos sociais.	A2 A3	B1 B4	C1	D1 D3 D18

Contidos

Tema	
1. INTRODUCCIÓN Á TEORÍA DA EDUCACIÓN	1.1. Concepto de educación, notas características, pilares e relacións educación/socialización. 1.2. A educación non formal.
2. AS TEORÍAS CONTEMPORÁNEAS DA EDUCACIÓN	2.1. As primeiras teorías da modernidade pedagóxica. 2.2. O pensamento pedagóxico de J. Dewey e a corrente educativa da Escola Nova. 2.3. As teorías antiautoritarias. 2.4. As teorías da desescolarización. 2.5. As teorías marxistas. 2.6. As teorías personalistas. 2.7. As teorías da postmodernidade e a educación.
3. INSTITUCIÓNS E AXENTES EDUCATIVOS.	3.1. Orixe e evolución das institucións educativas. 3.2. Institucións educativas formais. 3.3. Institucións educativas non formais. 3.4. Outras institucións educativas. 3.5. Da escola como institución educativa á cidade/sociedade educadora.
4. CONFIGURACIÓN E EVOLUCIÓN DO SISTEMA ESCOLAR	4.1. O sistema escolar nos séculos XIX e XX. 4.2. O sistema escolar no século XXI.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	6	8
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	10	15	25
Traballo tutelado	6	50	56
Presentación	5	14	19
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Avaliación dos coñecementos previos do alumnado así como das súas inquedanzas. Presentación xeral da materia e a súa organización. Orientacións acerca da bibliografía.
Lección maxistral	Síntese dos temas por parte do profesorado. Presentación de materiais básicos para o traballo de cada tema. Establecemento das pautas para: a preparación xeral da materia, a análise das lecturas obrigatorias, a realización de traballos e a exposición de traballos. Moderación de debates en grupos. Organización e revisión das actividades individuais e grupais realizadas na aula. Organización e revisión das exposicións dos estudantes diante da clase.

Seminario	Traballo en profundidade dun tema (monográfico). Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistrais. Lectura e comentario de textos. Visionado e comentario de material audiovisual. Debates.
Traballo tutelado	Os/as estudantes desenvolverán en grupos de dous ou tres alumnos/as un traballo en profundidade sobre un autor ou corrente pedagóxica ao longo do cuadrimestre baixo as directrices e supervisión do profesor. O traballo deberá ser exposto na aula de clase diante dos demais compañeiros e compañeiras.
Presentación	Intervención do alumnado baseada na exposición verbal apoiada, se procede, co emprego de recursos didácticos ou dos traballos tutelados que completan algún contido da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Seminario	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Actividades introdutorias	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.
Presentación	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.

Traballo tutelado Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.

Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Tra-la exposición dos contidos fundamentais da materia, darase resposta ás dúbidas xurdidas e/ou aclaracións de forma individual. As sesións maxistrais e a realización dos traballos de aula reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, no desenvolvemento dos seminarios, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías. Nos Seminarios profundizarase na aplicación dos contidos presentados na sesión maxistral, con atención personalizada segundo as demandas. Para os Traballos tutelados, atención personalizada en pequenos grupos en relación á busca de documentación, estruturación do traballo, resolución de dúbidas, etc.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Asistencia, participación e realización das actividades propostas polo profesorado.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4	C1	D3 D4 D11 D18
Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado do traballo a través da elaboración dun documento sobre a temática concreta da materia ou investigación realizada. Desenvolverase en pequeno grupo, de forma escrita. Tamén se valorará a exposición que faga o grupo de traballo na aula de clase.	30	A1 A3	B1 B4	C1 C5	D1 D3 D4 D7 D18
Presentación	Ademais, da elaboración do traballo tutelado, avaliarase a exposición que se faga do mesmo na aula ao profesor e aos demais alumnos/as.	10	A1 A3 A4 A5	B1	C1	D1 D3 D4 D7 D11
Exame de preguntas obxectivas	Realízase unha proba tipo test de catro alternativas de resposta de todos os contidos abordados na materia. Para a puntuación final do exame teranse en conta os acertos e os erros (puntuando estes negativamente: dous erros descontan un acerto).	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4	C1 C5 C8 C13	D1 D4 D7 D11 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Horario de titorías dos profesores da materia:

- Miguel Nogueiras:

Primeiro cuatrimestre: mércores, de 15.30 a 16.30 e de 17.30 a 20.30 horas

Segundo cuatrimestre: mércores, de 15.30 a 19.30 horas.

- Nuria Diéguez:

Primeiro cuatrimestre: mércores, de 16.00 a 18.00 horas.

Alumnado presencial:

Para superar a asignatura é necesario aprobar o exame final e obter unha cualificación mínima nos distintos apartados a avaliar (traballos tutelados e prácticas).

Alumnado non asistente:

Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

Segunda convocatoria

"De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo". No caso de non ter superada unha das partes da materia conservarase a súa cualificación no mesmo curso académico. Deberán superarse as probas nas que non se houbera obtido unha cualificación mínima.

Calendario de exames: as datas oficiais dos exames poden consultarse na web oficial da Facultade: (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>) no espazo 'Datos exames 2019-20'.

Esta guía docente explicita as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade; polo tanto, pode estar suxeita a algúns reaxustes puntuais.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

CARREÑO, M. (COORD.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Síntesis, 2002

COLOM, A., **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 1997

TRILLA, J., **La educación fuera de la escuela. Ámbitos no formales y educación social**, Ariel, 1996

DELORS, J., **La educación encierra un tesoro**, Santillana UNESCO, 1996

Bibliografía Complementaria

NEGRIN, O. e VERGARA, J., **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2003

PALACIOS, J., **La cuestión escolar**, Laia, 1979

POZO ANDRÉS, M^a del Mar, **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Biblioteca Nueva, 2005

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Historia da educación social/O05G130V01204

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía de investigación socioeducativa**

Materia	Metodoloxía de investigación socioeducativa			
Código	O05G130V01104			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Castro Pais, María Dolores			
Profesorado	Castro Pais, María Dolores			
Correo-e	dcastropais@gmail.com			
Web				

Descrición xeral	Esta guía xorde co fin de dar resposta ao deseño docente da materia Metodoloxía de Investigación Socioeducativa de 1º de Educación Social, dende o sistema de créditos europeo, ECTS, así como dos novos modelos educativos e de formación centrados no traballo do estudante promovidos dende o vixente marco da educación superior no que a concepción do profesor como profesor-titor, isto é, como asesor educativo e facilitador da aprendizaxe, constitúe un referente fundamental, feito que supón un cambio tanto no rol tradicional do profesor como no dos estudantes. Neste escenario, o crédito europeo ECTS representa a unidade de medida ou de valoración da actividade académica no que se integran aspectos tan diversos como as ensinanzas teóricas e prácticas, as ensinanzas presenciais e virtuais, os traballos e actividades dirixidas, así como tamén as horas de estudo e de traballo que o alumno debe realizar para acadar os obxectivos formativos. Este sistema de créditos supón atender á totalidade dos aspectos do traballo escolar, xa sexa presencial (clases teóricas, clases prácticas, exames, etc.) ou non presencial (estudo persoal e traballo autónomo, traballos dirixidos, tutoría etc.), de aí que na guía se recollan, ademais das estratexias de ensinanza/aprendizaxe que deben utilizarse, as accións formativas que os estudantes deberán realizar con indicación da cantidade ou volume de traballo, en termos de horas, que se consideran necesarias para executalas de maneira eficiente e eficaz. A Metodoloxía de Investigación Socioeducativa, materia obxecto desta guía, ten como finalidade desenvolver nos estudantes a capacidade de investigar, é dicir, de indagar de forma sistemática e reflexiva sobre o que se fai ou se pretende facer. Sabido é que a investigación é unha capacidade natural do ser humano. Polo feito de sermos persoas, somos investigadores/as e, en consecuencia, indagadores sistemáticos e reflexivos. Cando se realiza esta actividade humana orientada á descrición, explicación, comprensión, transformación ou construción de nós mesmos ou da nosa realidade social e educativa, estase investigando. No ámbito socioeducativo, a investigación é unha actividade científica que ten como obxecto prioritario a análise social e educativa da realidade. Se ben esta análise unhas veces faise de maneira illada, outras faise formando parte doutros procesos como o de intervención socioeducativa, no que esta análise constitúe un compoñente ou elemento máis. De aí que esta actividade científica denominada investigación socioeducativa e, polo tanto, análise social e educativa da realidade, constitúa, no marco da intervención, a principal vía para obter a información que precisa para afrontar con racionalidade e rigor as restantes fases deste proceso. Establecidas estas premisas, é posible entender e xustificar o importante papel que a Metodoloxía da Investigación Socioeducativa pode ter na formación e no futuro labor profesional do educador/a social. Os coñecementos e competencias académico-profesionais que poidan adquirir terán un papel relevante na súa capacitación como educador/a social, con independencia do ámbito e perfil profesional no que desenvolvan o seu labor no futuro. Con esta materia introdúcese, no ámbito académico-curricular destes estudos, a presentación sistemática de contidos [métodos, técnicas, instrumentos, procedementos e recursos] relacionados coa investigación socioeducativa nos distintos contextos e ámbitos da educación social. Os contidos seleccionados distribúense en catorce temas que responden aos bloques temáticos recollidos no plan de estudos desta titulación e que son: Investigación e Intervención Socioeducativa, Métodos e Técnicas de Recollida de Datos Socioeducativos, e Métodos e Técnicas de Análise de Datos Socioeducativos. Estes contidos constitúen unha proposta de traballo que, ao igual que outros elementos do programa, desexamos respondan ás necesidades e demandas dos futuros profesionais da educación social.
------------------	--

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades
C20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D16	Liderado
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os parámetros metodolóxicos que se siguen para construír, analizar e/ou transformar a realidade social e educativa.	A1	B1	C1 C4 C5 C6	D1 D4 D5 D8 D20
Coñecer a natureza, paradigmas e ámbitos da investigación e intervención socioeducativa.	A1	B4	C1 C3 C5 C6	D1 D4 D5 D8 D20
Coñecer os procesos e modelos metodolóxicos básicos da investigación socioeducativa.	A1 A2	B2 B4	C1 C3 C4 C5 C7	D1 D4 D5 D7 D8 D20

Coñecer as técnicas básicas -instrumentos, estratexias e recursos- de obtención, recollida e/ou rexistro de datos socioeducativos.	A1		C3 C4 C5 C7	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D20
Coñecer as técnicas básicas de codificación, xestión e análise de datos dos paquetes estatísticos SPSSW e R para organizar, representar, describir, transformar, relacionar, estimar e contrastar datos socioeducativos.	A1 A4	B4	C4 C7	D1 D4 D5 D6 D7 D20
Ser quen de analizar e avaliar a realidade socioeducativa: ámbito natural e xeográfico, poboación e/ou beneficiarios, recursos dispoñibles e potenciais, necesidades, demandas educativas e posibilidades de transformación.	A3	B1 B2 B3 B4 B5	C2 C3 C4 C12 C13 C14 C15 C20	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D16 D20
Ser quen de identificar, seleccionar, formular e aplicar os elementos de deseño metodolóxico da investigación e intervención socioeducativa axustados a unha determinada situación práctica.	A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C3 C4 C9 C12 C13 C14 C15 C19 C20	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D16 D20
Ser quen de aplicar as técnicas básicas -instrumentos, estratexias e recursos- de obtención, recollida e/ou rexistro de datos socioeducativos.	A3 A4	B4	C4 C7	D1 D4 D5 D7 D8 D20
Ser quen de deseñar un proxecto de investigación socioeducativa e de levalo a cabo recollendo, analizando e interpretando os datos obtidos.	A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C3 C12 C13 C14 C15 C19 C20	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D16 D20
Ser quen de elaborar un informe de investigación socioeducativa no que as táboas, gráficos e estatísticas se obteñan empregando o paquete estatístico SPSS para Windows ou R e no que, ademais, se faga unha proposta de programa de intervención socioeducativa.	A4 A5	B1 B2 B4 B6	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C19 C20	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D16 D20

Contidos

Tema

Tema 01.- A construción e a análise da realidade socioeducativa e a súa complexidade.	01.1.- A construción dos feitos, do coñecemento e da ciencia social nunha realidade complexa. 01.2.- Contextualización da realidade social. 01.3.- Eixes de coordenadas e marcos de referencia na análise da realidade. 01.4.- Perspectivas metodolóxicas na análise da realidade. 01.5.- Unidades de observación e análise da realidade.
---	---

Tema 02. □ Natureza, paradigmas e ámbitos da investigación e intervención socioeducativa.	02.1.- O termo investigación. Concepto de investigación socioeducativa. Natureza da investigación socioeducativa. 02.2.-Paradigmas. 02.3.-Proceso de intervención socioeducativa. 02.3.- A investigación socioeducativa como compoñente do proceso de intervención. Contextos, áreas, ámbitos e temáticas de investigación/intervención socioeducativa. 02.4.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 03. □ Proceso de investigación socioeducativa.	03.1.- Ciclo da investigación socioeducativa. Fases xerais. Modelo xeral. 03.2.- Planificación da investigación socioeducativa. Execución. 03.3.- Elaboración do informe de investigación socioeducativa. 03.4.- Confección de referencias bibliográficas, citas e notas de texto. 03.4.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 04. □ Modelos metodolóxicos de investigación socioeducativa.	04.1.-Tipos de modelos de investigación socioeducativa. Modelos base de investigación. Modelos base científico-técnicos de investigación. 04.2.- O método científico. Modelos base práctico-críticos de investigación. A investigación-acción. Modelos específicos de investigación. 04.3.-Necesidade e importancia. Aplicacións
Tema 05. □ Instrumentos de obtención de información socioeducativa.	05.1.- Concepto de instrumento de obtención de información. Tipos de instrumentos. Tests. Cuestionarios. Listas de control. Escalas. Probas obxectivas. 05.2.- Necesidade e importancia. Aplicacións
Tema 06. □ Estratexias de obtención de información socioeducativa.	06.1.- Concepto de estratexia de obtención de información. Tipos de estratexias. Observación. Entrevista. Técnicas de grupo. Triangulación. 06.2.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 07. □ Medios e recursos de obtención e/ou rexistro de información socioeducativa.	07.1.- Concepto de recurso documental. Clasificación dos recursos documentais. Medios e recursos documentais orais e escritos. Medios e recursos audiovisuais e multimedia. Medios e recursos informatizados. 07.2.- Análise de contido. 07.3.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 08. □ A estatística e a análise informatizada dos datos.	08.1.- Concepto de estatística. Tipos de estatística. Métodos estatísticos. Funcións da estatística. 08.2.- Escalas de medida. Os datos. Notación e operacionalización de variables e datos. 08.3.- O ordenador como sistema de tratamento da información socioeducativa. 08.4.- Necesidade e importancia. Aplicacións.
Tema 09. □ Metodoloxía de operación, deseño, codificación e xestión de datos con SPSS e R.	09.1.- Etapas na análise de datos con SPSS e R-Commander. Arquivos. Fiestras. Menús. Procedementos. Comandos. Cadros de diálogo. Sistemas de axuda. Editores de datos. 09.2.- Plan de definición e codificación. Entrada de datos. Edición. Presentación. Localización. Gravación. Abrir arquivos. Transformación de variables. Xestión de casos e rexistros. Xestión e operacións con carpetas e arquivos. 09.3.- Necesidade e importancia. Aplicacións con SPSS e R-Commander.
Tema 10. □ Métodos tabulares.	10.1.- Organización tabular de datos. Distribucións unidimensionais de frecuencias. Distribucións bidimensionais de frecuencias. Distribucións multidimensionais de frecuencias. 10.2.-Organización e presentación dos datos e informes en táboas. 10.3.-Necesidade e importancia. Aplicacións con SPSS e R-Commander.
Tema 11. □ Métodos gráficos.	11.1.- Concepto de gráfico. Elementos. Confección. Clases. Gráficos de puntos. Gráficos de barras. Gráficos de sectores. Gráficos de liñas. Gráficos de áreas. Gráficos artísticos. Representación conxunta.
Tema 12. □ Métodos numéricos descritivos.	12.1.- Medidas de posición relativa. Medidas de tendencia central. Medidas de variación. Medidas de forma. 12.2.- Puntuacións transformadas cuantitativas e aplicacións de modelos. 12.3.- Necesidade e importancia. Aplicacións con SPSS e R-Commander.

Práctica 1.□ Identificación e formulación de elementos de deseño da intervención socioeducativa a partir dunha situación práctica.
 Práctica 02.□ Elaboración de referencias bibliográficas de proxectos, programas e informes socioeducativos
 Práctica 03.□ Elaboración dun cuestionario de obtención de información socioeducativa, aplicación, corrección, codificación e posta en común das puntuacións directas obtidas.
 Práctica 04.□ Aplicación dunha técnica de obtención de información socioeducativa, corrección, análise, transformacións da puntuación directa obtida e interpretación dos resultados.
 Práctica 05.□ Creación por ordenador dunha base de datos de unidades sociais.
 Práctica 06.□ Análise dos casos, valores e variables da base de datos de unidades sociais.
 Práctica 07.□ Organización de datos socioeducativos con SPSS/R-Commander e táboas.
 Práctica 08.□ Representación de datos socioeducativos con SPSS/R-Commander en gráficos. Descrición estatística de datos socioeducativos con SPSS/R-Commander e a súa presentación en táboas. Aplicación de técnicas de estimación de parámetros con SPSS/R-Commander.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	2	3
Resolución de problemas	4	25	29
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Traballo tutelado	3	24	27
Lección maxistral	14	0	14
Seminario	4	0	4
Traballo tutelado	1	10.5	11.5
Aprendizaxe baseado en proxectos	1	7	8
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Traballo	0	20	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5
Autoavaliación	0	1.5	1.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Orientadas á presentación da materia e de cada un dos temas con indicación dos aspectos temáticos relevantes que requiren unha atención especial. Exposicións teóricas breves por parte do profesor dos contidos de maior relevancia e/ou dificultade. Proxección e comentario de materiais audiovisuais de carácter metodolóxico.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de problemas e exercicios teóricos/prácticos sobre aspectos do temario de especial relevancia e/ou dificultade.
Prácticas de laboratorio	Aplicación dos coñecementos e procedementos adquiridos á resolución de casos, situacións, problemas e/ou exercicios prácticos. Estas actividades oriéntanse á realización na rede, impresión e posterior corrección dos procedementos programados nos 20 boletíns de prácticas. Ao comezar e finalizar cada boletín, cumprimentarase a ficha de seguimento e control da súa realización. Será necesaria a elaboración dunha memoria de prácticas que recolla os procedementos realizados ao longo do cuadrimestre con indicación das datas de comezo e de finalización de cada unha.
Traballo tutelado	Realización en equipo dun traballo de investigación socioeducativa que implique unha planificación do proceso e a súa execución mediante a recollida, análise e interpretación dos datos, así como a elaboración dun informe con táboas, gráficos e estatísticas obtidos mediante o paquete estatístico SPSS para Windows e unha proposta de programa de intervención socioeducativa. As pautas e actuacións seguidas polo grupo na realización do traballo rexistraranse nun diario de grupo que, ademais, inclúa os tempos nos que se realiza cada tarefa.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Tales exercicios estarán vinculados ao seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Aprendizaxe baseado en Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos proxectos alumnos, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Aplicación dos coñecementos e procedementos adquiridos á resolución de casos, situacións, problemas e/ou exercicios prácticos contextualizados. Estas actividades oríentanse á realización no laboratorio de informática de análise de datos obtidos previamente mediante unha ferramenta deseñada a tal efecto. O seguimento da práctica será individualizado, aínda que haxa unha posta en común ao rematar a mesma
Traballo tutelado	Traballos realizados a través de FAITIC no que haberá unha realimentación constante por parte do profesorado
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais. Neste tipo de metodoloxía haberá apoio individualizado por parte do profesor da materia, principalmente durante o tempo de titoría

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas de laboratorio	Haberá unha proba ao final do cuadrimestre onde o alumno amose o seu grao de dominio sobre algún dos programas empregados para o tratamento estatístico	20	A1 A2 A3 A4 A5	B4 C3 C4 C7	C1 D4 D5 D6 D7 D20	D1
Seminario	Os diferentes grupos poderán ser convocados polo profesor, o que non será impedimento para a solicitude das titorías segundo as propias necesidades. Pretende avaliar a implicación do alumnado no traballo grupal.	5	A5	C8 C19 C20	D1 D4 D5 D6 D7 D8 D16 D20	
Traballo tutelado	Este tipo de traballos é un instrumento que amosa o nivel de participación do alumnado no descender da asignatura, a súa implicación cos contidos teóricos e prácticos e o seu interese pola materia	5	A3 A4 A5	B1 B2 B3	C1 C2 C3 C19 C20 D6 D7 D8 D16 D20	D1 D4 D5
Aprendizaxe baseado en proxectos	Esta tarefa é complementaria coa investigación que se haberá de realizar e presentar e que figura noutro parágrafo. Atinxe fundamentalmente a cuestión actitudinal do alumnado cara ao proceso de investigación e á implicación no mesmo	5	A5	B1 B2	C3 D1 D4 D5 D6 D7 D8 D16 D20	
Exame de preguntas obxectivas	A proba inclúe ítems de evocación e de recoñecemento, así como tamén de resolución de situacións, casos, problemas e/ou exercicios prácticos. Nesta proba as respostas incorrectas teñen penalización	15	A1	B1 B4	C1 C3 C4 C5 C6	D1 D4 D5 D6 D7 D20

Traballo	Análise das tarefas de investigación relacionadas coa elaboración do proxecto de investigación socioeducativa, a súa execución, elaboración do informe, rexistro das tarefas realizadas nun diario de grupo e exposición.	20	A1 B1 C2 D1 A2 B2 C5 D4 A3 B3 C9 D5 A4 B4 C12 D6 A5 B5 C13 D7 B6 C14 D8 C15 D16 D20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formarán parte do exame e consistirá no desenvolvemento sintético, por escrito, de algúns termos considerados como fundamentais dentro da materia.	15	A1 B1 C4 D1 A2 B2 C12 D4 B3 C13 D5 C14 D6 C15 D7 D8 D16 D20
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formarán parte do exame e plantexarán cuestións de tipo socioeducativo que necesiten da estatística descritiva ou inferencial para a súa solución.	15	A3 B4 C3 D1 A5 C4 D5 C7 D6 D7 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para obter unha avaliación positiva e, en consecuencia, superar a materia, é preceptivo obter, polo menos, o 40% da puntuación máxima no [exame] composto polas probas de tipo test, probas de resposta curta e resolución de problemas e/ou exercicios (cada unha destas probas avaliaranse de xeito independente, polo que será preciso superar cada unha delas para poder facer a media do exame co resto de actividades); no [estudo de investigación socioeducativa] (traballos e proxectos); e nas [prácticas de laboratorio]. De se alcanzar as puntuacións mínimas esixidas, a cualificación global será a suma das notas parciais; En calquer outro caso, na acta só se rexistrará a puntuación máis alta das avaliacións realizadas ata 4 puntos como máximo, polo que o alumno quedaría exento na convocatoria seguinte de avaliar as partes superadas. En caso de non superar a materia, as competencias superadas en xullo non serán obxecto de avaliación.

No caso das persoas que, por razóns debidamente xustificadas, teñan máis dun 20% de ausencias a clase ou que, aínda cunha porcentaxe inferior de ausencias, non entregasen nos días e prazos oportunos os traballos que permitan avaliar o logro das competencias propias da materia a partir da participación activa na clase e traballo autónomo, deberán entregar todos os traballos (incluídos os tutelados) o día de realización de próbaa exame. A cualificación dos mesmos realizarase con idénticos criterios aos utilizados nos casos de traballos entregados nos prazos correspondentes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arriaza, A.J.; Fernández, F.; López, M.A.; Muñoz, M.; Pérez, S. e Sánchez, A., **Estatística Básica con R y R-Commander**, 1, Servicio de publicaciones de la Universidad de C, 2008

Corbetta, P, **Metodología y Técnicas de Investigación Social (ed. rev.)**, 1, McGraw-Hill / Interamericana de España., 2007

García Pérez, Alfonso, **Estatística básica con R**, 1, UNED, 2010

Perelló, S., **Metodología de la investigación social**, 1, Dykinson., 2009

Bibliografía Complementaria

De Iara, E. e Ballesteros, B., **Métodos de investigación en Educación Social**, 1, UNED, 2007

Ettxeberria, J. e Tejedor, F. J., **Análisis descriptivo de datos en educación**, 1, La Muralla., 2005

GoniK, L. e Woollcott, S., **A estatística en caricaturas**, 1, Sociedade Galega para a Promoción da Estatística,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303

Investigación-acción na práctica socioeducativa/O05G130V01903

Outros comentarios

A metodoloxía de ensinanza/aprendizaxe que se pretende aplicar ten como centro o alumnado e pon especial énfase na autonomía, responsabilidade, interese e capacidade de traballo para desenvolver unha autoaprendizaxe baseada no estudo e traballo autónomo, así como no traballo en equipo.

Neste contexto, recoméndase empregar as plataformas e medios educativos virtuais como ferramentas de aprendizaxe

propias do novo "terceiro medio" o cal, ademais de posibilitar unha docencia virtual a través de accións formativas programadas na rede e de facilitar o seguimento, control e avaliación en liña da aprendizaxe, proporciona unha ampla variedade de recursos como bibliotecas virtuais, libros virtuais, materiais dixitais, exercicios interactivos e teletitorías, razóns polas que o interese aumenta día a día. De aí que durante o curso se aproveiten as posibilidades educativas do portal web de FaiTIC co propósito de que o alumando dispoña dun novo espazo educativo como complemento virtual da docencia presencial.

Este enfoque supón asumir por parte dos alumnos e alumnas a responsabilidade sobre a súa propia aprendizaxe, de aí que teña especial relevancia o estudo e análise reflexiva autónoma e persoal dos contidos relevantes que se sinalen durante as actividades introdutorias.

Por último, recoméndase a participación nas titorías e teletitorías, que constitúen, xunto coas TIC, a pedra angular dos novos enfoques centrados no estudantado.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Recursos tecnolóxicos en educación social**

Materia	Recursos tecnolóxicos en educación social			
Código	O05G130V01105			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Ricoy Lorenzo, María Carmen			
Profesorado	Martínez Carrera, Sara Ricoy Lorenzo, María Carmen			
Correo-e	cricoy@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/			

Descrición xeral A formación do-a educador/a social está orientada á educación non formal e informal en contextos diversos. De modo orientativo, os campos de traballo focalízanse nas áreas socioeducativa, sociocultural, orientación social, orientación sociolaboral, discapacidades, persoas adultas, maiores, interculturalidade, protección e promoción da muller, familia, menores, etc. A educación social ten por obxecto o desenvolvemento psicosocioeducativo da cidadanía co fin de acadar, completar e ampliar a súa educación formal, necesidades e expectativas que presentan potenciando o desenvolvemento holístico ao longo da vida.

Á práctica educativa do-a educador/a social correspóndelle organizar, analizar, diagnosticar, deseñar, elaborar, planificar, desenvolver, asesorar e avaliar proxectos educativos. Ademais, debe colaborar con outros axentes socioeducativos, culturais e laborais, cos responsables de institucións e responsables da política na orientación de dinámicas que proporcionen oportunidades de desenvolvemento á cidadanía, así como embarcarse en accións de mediación e resolución de conflitos.

A materia de «Recursos Tecnolóxicos en Educación Social» do Grao en E. Social insírese na área de coñecemento de Didáctica e Organización Escolar e abrangue contidos de carácter teórico e sobretudo práctico. A contribución teórico-práctica desta materia posibilita a adquisición de competencias de diversa índole para acadar unha adecuada formación disciplinaria e profesional.

Esta materia adecúase ao perfil disciplinario e profesional da titulación de Educación Social porque a integración curricular e contextualizada das tecnoloxías da información e comunicación ofrece un potencial enriquecedor imprescindible na formación do seu alumnado. As competencias de formación disciplinaria e profesional do estudantado están dirixidas capacidades que posibiliten o uso e aplicación das tecnoloxías da información e comunicación a nivel didáctico, organizativo, comunicativo, como materia obxecto de estudo en si mesmo, de administración da xestión, de lecer como recurso de ocio, etc.

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa

C2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades
D5	Xestión da información
D11	Habilidades interpersoais
D16	Liderado
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida
D19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar as características e función dos recursos didácticos e dixitais.	A2	B1	C1	D5
Familiarizarse coa lexislación dos marcos reguladores da tecnoloxía dixital.	A3	B1	C1	D5
Descubrir o papel dos medios de comunicación da rede no proceso de ensino-aprendizaxe.	A4	B2	C5	D11
Adquirir bases teóricas para o emprego de habilidades e destrezas que posibiliten o manexo dos medios tecnolóxicos/dixitais de formación disciplinar e profesional.	A5	B1	C1	D5
Abordar a produción de materiais tecnolóxicos/dixitais ou adaptalos desde alternativas creativas e innovadoras.	A3	B5	C12 C14	D19
Traballar cos medios tecnolóxicos e dixitais na súa dimensión comunicativa, didáctica, lúdica, de organización e xestión.	A1	B2 B4	C9	D18
Dispor de ética profesional para o uso dos medios dixitais e no desenvolvemento de prácticas de carácter didáctico, organizativo, lúdico, de administración e xestión no campo da E. Social.	A4 A5	B4 B5 B6	C12	D16 D19
Dispoñer dunha actitude positiva e contar con ética profesional para a integración apropiada dos medios tecnolóxicos/dixitais no contexto socioeducativo da profesión na faceta: académica, de xestión, dirección e coordinación.	A3	B3	C2 C4 C19	D11 D16 D19

Contidos

Tema	
CONTIDOS TEÓRICOS VINCULADOS COS PRÁCTICOS	SÍNTESE DOS EPIGRAFES
1. Bases conceptuais do ámbito disciplinar.	1.1. Aproximación conceptual aos termos e recursos didácticos, novas tecnoloxías, TIC, etc. 1.2. Funcións e clasificación dos recursos didácticos e das TIC.
2. Los medios tecnolóxicos e dixitais e o seu potencial socioeducativo: As TIC e o seu potencial contextual.	2.1. Integración das TIC nos ámbitos de traballo do educador/a social. 2.2. Posibilidades organizativas, administrativas, etc. 2.3. Potencial didáctico das TIC.
3. Os sistemas multimedia e a súa aplicación na educación non formal.	3.1. Concepto e características dun contorno multimedia. 3.2. Posibilidades didácticas do multimedia.
4. As redes telemáticas na educación.	4.1. Os medios de comunicación da rede: o seu uso como recursos de ensino-aprendizaxe. 4.2. Internet e os servizos que ofrece de uso para o campo da E. social.
5. Alfabetización audiovisual.	5.1. A imaxe e o son: os seus compoñentes. 5.2. Lectura de imaxes. 5.3. O vídeo como instrumento de traballo.
6. O paso dos medios tradicionais ó novos medios e o seu potencial educativo.	6.1. Nos medios de imaxe fixa. 6.2. Nos medios de comunicación social.
CONTIDOS PRÁCTICOS VINCULADOS COS TEÓRICOS	BREVE DESCRICIÓN
1. Emprego de programas do paquete de Microsoft Office e/ou de software libre.	- En aplicacións organizativo-administrativas. - Para aplicacións didácticas, presentacións e/ou de tipo lúdico.
2. Internet como recurso socioeducativo.	- Emprego dos medios de comunicación da rede. - Uso dos principais servizos de internet aplicados ao campo da E. Social. - Traballo con páxinas web.

3. Producións informáticas/dixitais susceptibles de uso socioeducativo.	- A partir de programas de tratamento de textos, de documentais e de recursos da web elaboración e desenvolvemento de creacións en soporte dixital de materiais ou recursos socioeducativos. - Elaboración de produtos multimedia aplicados o campo da E. Social.
4. Imaxe fixa e en movemento.	- Análise de documentos dixitais con imaxe fixa e en movemento. - Selección, adaptación, creación e aplicación da imaxe ás presentacións e proxeccións formativo-comunicativas e/ou lúdicas.
5. Avaliación de software susceptible de uso socioeducativo.	- Selección, descrición, análise e valoración do contido dalgún recurso dixital. - Identificación, análise e proposta para a implementación dalgún videoxogo susceptible de uso socioeducativo.
6. Observación de experiencias innovadoras sobre o emprego de novos medios no campo profesional.	- Observación directa dalgunha experiencia innovadora con tecnoloxía punta, se é posible en contexto natural ou vía internet (apoiándose na etnografía virtual) para realizar unha análise e valoración da mesma.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12.5	20	32.5
Resolución de problemas	4	8	12
Presentación	4	8	12
Traballo tutelado	0	4	4
Prácticas de laboratorio	30	37.5	67.5
Traballo	1	15	16
Exame de preguntas obxectivas	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral pola profesora apoiada en recursos didácticos, medios audiovisuais e TIC, coa incorporación da estratexia da interrogación didáctica dirixida aos estudantes, a posta en marcha de actividades e a exposición de traballos coa finalidade de facilitar a aprendizaxe e o desenvolvemento competencial.
Resolución de problemas	Estratexia a través da cal o alumnado resolverá diferentes situacións problemáticas asociadas coa exposición da-o docente na aula, a partir da sesión maxistral, cos contidos a traballar na parte teórica da materia.
Presentación	Intervención do alumnado feita a partir da realización dos exercicios resoltos ou de situacións problemáticas asociadas co contido da sesión maxistral, baseada na exposición verbal e apoiada no emprego de recursos didácticos a través da que tamén se interactuará e debaterá co grupo aula dun modo ordeado: propoñendo cuestións, facendo aclaracións ou desenvolvendo actividades de forma dinámica.
Traballo tutelado	Unha vez concretado o núcleo do traballo en grupo, o alumnado discutirá e formulará as súas dúbidas a-o docente para desenvolvelo profundizando nalgún aspecto da materia e finalmente presentaráo ó grupo aula.
Prácticas de laboratorio	Esta metodoloxía posibilita ao alumnado a aprendizaxe a través da realización de actividades de carácter práctico no laboratorio, indagando no funcionamento técnico dos aparatos dixitais e o desenvolvemento de habilidades e capacidades informáticas/dixitais e de tipo didáctico para abordar o deseño, desenvolvemento de proxectos, análise de experiencias socioeducativas, busca, tratamento e valoración da información, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atenderase de forma personalizada e en grupo medio ao alumnado dentro da aula principalmente e, excepcionalmente, a través doutros medios, axudándolle a superar as dificultades que se lle presenten no desenvolvemento do traballo, así como orientando oportunamente.
Resolución de problemas	Revisaranse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal dentro da aula ou dixitalmente.
Traballo tutelado	O profesorado prestaralle atención individual e grupal ao alumnado para a realización dos traballos que requiren asesoramento directo, realizando o seu seguimento.
Probos	Descrición
Traballo	Atenderanse en pequenos grupos dentro da aula e a través doutros medios dixitais axudándolle ao seu desenvolvemento, así coma fora da aula orientando oportunamente.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	O alumnado desenvolverá de xeito individual e/ou grupal diferentes exercicios, problemáticas ou estudos de caso para profundizar ou ampliar os contidos teóricos da materia. A entrega é requisito facela en formato impreso ou dixital (segundo o indicado oportunamente) e dentro do prazo que se sinale no seu momento. Para a cualificación terase en conta a fundamentación axeitada na que se apoia o desenvolvemento, a capacidade crítica e a proxección práctica amosada desde o oportuno razoamento. Ata 0,5 puntos (asociados coa parte teórica da materia).	5	A2	B1	C4	D5
			A3	B3	C5	D11
			A4	B4	C12	D18
					C14	
Presentación	Exposición por parte do alumnado, en pequenos grupos, dun traballo sobre un tema da materia concretado ao inicio coa profesora. O seu desenvolvemento estará dirixido, fundamentalmente, a ampliar os contidos de tipo teórico da materia enlazándoos oportunamente cos prácticos. Na súa realización e presentación participará o grupo de traballo e para a súa exposición apoiaranse en medios tecnolóxicos ou dixitais con estratexias de tipo activo. Para a súa cualificación terase en conta a pertinencia da estrutura do traballo, calidade do contido exposto, así como o interés provocado no debate tanto por cada membro do grupo como no seu conxunto, e as posibles respostas as cuestións planteadas a raíz da exposición. Ata 1 puntos (asociados coa parte teórica da materia).	10	A2	B4	C2	D11
			A3		C19	D16
						D18
						D19
Prácticas de laboratorio	O alumnado desenvolverá o groso das respectivas práctica de laboratorio ante a presenza da-o docente na aula, implicándose oportunamente na marcha da clase. Este seguimento faráse con técnicas baseadas na observación directa, focalizándoa no proceso de elaboración das prácticas dentro da aula. Nesta observación realizada de xeito sistemático, terase en conta o desenvolvemento do proceso de aprendizaxe e a adquisición de competencias polo alumnado atendendo ao seu progreso, calidade técnico-didáctica das prácticas realizadas, seguimento das pautas sinaladas polo profesorado combinadas oportunamente coa iniciativa propia, creatividade e responsabilidade asumida, coa adecuación dos resultados acadados. É requisito facer a entrega en formato dixital e dentro do prazo sinalado no seu momento pola profesora. Ata 6 puntos (asociados coa parte práctica da materia). O alumnado deseñará técnica e didacticamente, desde a parte práctica, baixo o asesoramento do profesorado, un eportfolio para recoller e presentar a totalidade do traballo desenvolto nas prácticas de laboratorio, aportando as evidencias e os produtos obtidos ao longo do curso. Para a súa cualificación terase en conta a coherencia e claridade da estrutura, así coma a calidade técnico-didáctica amosada e capacidade de compromiso. Ata 0,25 puntos (asociados coa parte práctica da materia). O alumnado desenvolverá en formato dixital un informe/diario de prácticas, baixo as indicacións da-o docente que serán detalladas oportunamente. O seu desenvolvemento farase ao longo do cuadrimestre e será revisado regularmente. O desenvolvemento e a entrega será feita en formato dixital, e se fose necesario tamen impreso, na última semana do cuadrimestre. Na súa cualificación considérase o grao de correspondencia coas pautas facilitadas para a elaboración, coherencia e adecuación da estrutura, calidade do contido e extensión, así coma o reflexo da actitude e ética manifestada. Ata 0,75 puntos (asociados coa parte práctica da materia).	70	A1	B2	C1	D5
			A2	B5	C5	D11
			A3	B6	C9	D16
			A4		C12	D18
			A5		C14	D19
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado realizará unha proba para avaliar as competencias adquiridas, que incluírán preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...) a que repostará o estudatado. Ata 1,5 puntos (asociados coa parte teórica da materia).	15		B6	C5	D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Para superar a materia todo o alumnado terá que aprobar independentemente a parte TEÓRICA (cun mínimo de 1,5 puntos) e a PRÁCTICA DE LABORATORIO (cun mínimo de 3,5 puntos). No reparto corresponden ata 7 puntos ás prácticas de laboratorio e ata 3 á parte teórica da materia. Os estudantes que participen na marcha da clase teórica e das prácticas, ou nalgunha delas, contarán cunha avaliación diversificada e continua de carácter formativo en ambas ou na parte que elixan.

No caso de superar só unha parte da materia (teórica ou práctica) conservarase a súa cualificación dentro do mesmo curso académico, aínda que en 1ª convocatoria na Acta académica puntuarase coa calificación resultante da súa media aritmética.

- Para ser calificados/as a través da avaliación continua requírese a asistencia do alumnado, ó menos, ó 80% das sesións teórico-prácticas. Outras situacións excepciónais que puidesen requirir un trato específico analizaranse no seu momento.

- O estudantado que acuda a clase, pero que non cumpran coas esixencias e calidade requiridas para superar os extremos xa descritos para a avaliación continua ou que por decisión propia se presente ao exame oficial de **1ª ou 2ª convocatoria** (sobre enténdese que renuncian a calificación da avaliación continua) ou aqueles que **non sexan asistentes** poderán obter ata un máximo de 3 puntos no exame teórico e deberán acadar un mínimo de 1,5 puntos para computarllos co exame que teñen que facer sobre as prácticas de laboratorio, no que tamén deberán dispor dun mínimo de 3,5 puntos sobre 7 para realizar a referida suma. No caso de superar unha parte da materia (teórica ou práctica) conservarase a súa cualificación dentro do mesmo curso académico, pero na Acta académica figurará como non superada e colocarse a media aritmética resultante das puntuacións obtidas. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria seguinte.

- As datas de realización do exame final-oficial, que desenvolverá obrigatoriamente o alumnado que non superase a materia por avaliación continua, e a súa revisión serán as que figuran no calendario de exames da Facultade, a consultar na Web da Facultade (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/>) no espazo de datas de exames. A revisión (que ten carácter opcional) está prevista de 13:00-14:00 horas, e se por circunstancias sobrevidas fose necesario facer un cambio de hora comunicáraselle ó alumnado no momento de sacar o listado de calificacións. O lugar de publicación das cualificacións será na Plataforma Tema_Faitic e/ou no taboleiro de anuncios do despacho da-o docente responsable ou en calquera outro espazo dixital comunicado con antelación.

OBSERVACIÓN: Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se levarán a cabo co alumnado da materia, concibíndose con certa flexibilidade; en consecuencia, pode requirir algunha rectificación promovida polo grupo de destinatarios real ou pola relevancia de situacións sobrevidas. Así mesmo, aportaráselle ao alumnado a información complementaria ou pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cabero, J. & Barroso, J. (Coords.), **Nuevos retos en tecnología educativa**, Editorial Síntesis, 2015

Mominó, J. & Sigalés, C. (Coords.), **El impacto de las TIC en la educación. Más allá de las promesas.**, UOC Ediciones., 2017

Profanter, A. & Sevillano, M. L. (Eds.), **Theory and best practice models in educational institutions in Spain and Italy**, Cambridge scholars publishing, 2017

Vázquez, E. & Sevillano, M. L. (Coords.), **Dispositivos digitales móviles en educación: El aprendizaje ubicuo**, Narcea, 2015

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo/O05G130V01202

Outros comentarios

É recomendable estar familiarizado ou familiarizarse coa utilización e manexo mínimo das Tecnoloxías da Información e Comunicación, cos recursos tecnolóxicos e dixitais da Universidade/campus en xeral, da biblioteca, cos persoais e do contorno.

Orientacións para acadar, se fose o caso, as referidas recomendacións: participar no curso de formación ofrecido polo servizo da biblioteca da Universidade, desenvolver sesións indagativas coas novas tecnoloxías a nivel persoal (a través de ensaio e erro), coa axuda de compañeiros/as do mesmo curso e titulación ou doutros cursos e carreiras afíns, de persoas próximas ou da-o docente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural				
Materia	Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural			
Código	O05G130V01201			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Braña Rey, Fatima			
Profesorado	Braña Rey, Fatima			
Correo-e	fatimab@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia está concebida como unha introdución á Antropoloxía social e cultural. O seu obxectivo fundamental é proporcionar os instrumentos de análise básicos sobre aqueles feitos socioculturais que se atopan na base das competencias que se deberán alcanzar para o desenvolvemento da profesión de educador/a social.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicarlas ás realidades socioeducativas
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D13	Autonomía na aprendizaxe
D15	Creatividade
D19	Compromiso coa identidade, desenvolvemento e ética profesional
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñece da Antropoloxía social e cultural, así como das súas orientacións teóricas no contexto cultural actual.	A1 A2		C1 C19	D1 D7 D10
Coñece a natureza e características da cultura humana.	A4 A5	B1	C1 C19	D1 D8 D10
Coñece os modos de transmisión dos elementos da cultura humana.	A3	B4	C7 C10 C18	D1 D4 D7 D10 D11
Comprende as variadas estratexias de adaptación e económicas que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A1 A2	B4	C7 C19	D1 D3 D10
Comprende as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas de familia e parentesco que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A2 A3 A4	B1 B4	C1 C9 C14	D1 D3 D10 D19
Capaz de comprender as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas políticos e de exercicio do poder que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A1 A4 A5	B4	C1 C9 C10 C19	D10 D11 D13 D20
Capaz de comprender as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas relixiosos e de pensamento que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A1 A3 A5	B1 B4	C1 C10 C19	D1 D10 D13
Capaz de analizar e comprender a diversidade de poboacións e grupos portadores de tradicións culturais diferentes.	A1 A2	B1 B4	C7	D1 D8 D10 D19
Recoñece as transformacións e cambios que veñen afectando ao sistema de cultura de Galicia.	A1 A4 A5	B1 B4	C7 C14 C18 C19	D7 D11 D15
Investiga e interpreta os elementos do sistema de cultura de Galicia.	A3 A4	B1	C9 C14 C18	D1 D3 D4 D7 D11 D15 D20

Contidos

Tema	
1. A Antropoloxía social e cultural: campo de estudo e orientacións teóricas.	1.a.- Concepto e campo de estudo da Antropoloxía sociocultural. 1.b.- Metodoloxía de investigación en Antropoloxía sociocultural.
2. Natureza e características da cultura.	2.a.- Concepto, trazos e niveis de cultura. 2.b.- Conceptos afíns á cultura de relevancia antropolóxica.
3. Cultura e enculturación: a transmisión e asimilación das tradicións culturais.	3.1.- Concepto, modos e límites da enculturación. 3.2.- Mecanismos, axentes, medios e resultados da enculturación ou socialización do individuo.
4. Estudo do sistema sociocultural humano: análise da estrutura económica, social, política, ideolóxica (relixión e pensamento) do sistema sociocultural humano.	4.1.- A estrutura económica do sistema sociocultural: os modos de produción, distribución e consumo de bens. 4.2.- A estrutura social do sistema sociocultural: matrimonio, familia, parentesco e filiación. 4.3.- A estrutura política do sistema sociocultural: sistemas políticos non centralizados e sistemas políticos centralizados. 4.4.- A estrutura ideolóxica do sistema sociocultural: maxia, relixión e os sistemas de crenzas.
5. Antropoloxía e comparación: culturas, etnias, grupos étnicos e culturais.	5.1.-Etnias, minorías étnicas e culturais. 5.2.- Multiculturalismo, integración e identidade étnica.

6. Grupos étnicos e culturais no Estado español.	6.1.- A experiencia intercultural en España: inmigrantes e refuxiados. 6.2.- Minorías e grupos marxinados: xitanos, pobres e outros grupos de marxinados no Estado español.
7.- O sistema de cultura da sociedade galega.	7.1.- Os elementos do sistema de cultura de Galicia. 7.2.- As unidades de organización social da sociedade galega. 7.3- Cultura e identidade do pobo galego.
8. Transformación e cambio do sistema de cultura tradicional de Galicia.	8.1.- A transformación dos elementos do sistema de cultura tradicional de Galicia 8.2. Os cambios nas unidades de organización social e no modo de vida doméstico do pobo galego.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	10	26	36
Seminario	10	24	34
Lección maxistral	23	15	38
Exame de preguntas obxectivas	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado. Traballos de aula e seminarios poden estar relacionados nun traballo único.
Seminario	Os seminarios versarán sobre actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permita profundizar ou complementar os contidos da materia. Sempre que se considere necesario, empregaranse como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Por parte do profesor da materia serán presentadas en sesións maxistrais as bases teóricas e as directrices de estudo do programa de Antropoloxía social e cultural, así como as directrices a seguir nos traballos de investigación en Antropoloxía sociocultural.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado disporá dun horario semanal de titorías do profesorado no que consultará de forma persoal ou en grupos dúbidas sobre a materia. Nas sesións maxistrais tamén se atenderá ao alumnado sempre que non impida o normal desenvolvemento dos contidos.
Seminario	O alumnado disporá dun horario semanal de titorías do profesorado no que consultará de forma persoal ou en grupos dúbidas sobre a materia. Os seminarios son tempos de consulta de dúbidas sobre os traballos prácticos da materia.
Traballo tutelado	O alumnado disporá dun horario semanal de titorías do profesorado no que consultará de forma persoal ou en grupos dúbidas sobre a materia. Os traballos de aula supoñen unha oportunidade para revisar a comprensión dos contidos da materia por parte do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Realizarase un seguimento de exercicios propostos na aula nos que se aplicarán os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Poderá ser un traballo xeral que inclúa os seminarios.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4	C1 C7 C9 C10 C14 C18 C19	D1 D3 D4 D7 D8 D10 D11 D13 D15 D19 D20

Exame de preguntas Exame de preguntas tipo test.
obxectivas

50	A1	C1	D1
	A2	C7	D7
	A3		D8
	A4		D10
	A5		D13
			D15
			D19
			D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final será o resultado da suma das metodoloxías descritas para a avaliación sempre que se aprobe o exame e o traballo. Se non se aproba exame e traballo de aula non se sumarán as cualificacións de cada avaliación e suspenderase a materia.

O alumnado non presencial terá o mesmo tipo de metodoloxías de avaliación.

SEGUNDA CONVOCATORIA: as competencias non superadas derivadas da totalidade ou de parte das probas/actividades (teóricas/prácticas) obxecto de avaliación, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

As datas de exame e revisión serán as aprobadas en Xunta de Facultade e anunciadas a través da web da Facultade de CC da

Educación, <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graoeducacionsociallateral/exames-educacion-social-lateral>

Esta guía ten carácter orientativo polo que pode sufrir modificacións para adaptarse ao ritmo da aula.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

KOTTAK, C.P., **Antropología cultural**, 14ª, Mac Graw Gill., 2011

VELASCO, H.; DÍAS DE RADA, A., **La lógica de la investigación etnográfica**, 1ª, Trotta, 1997

Bibliografía Complementaria

Mariño Ferro, X. R., **Antropoloxía de Galicia**, 1ª, Xerais, 2000

Berdichewsky, B., **Antropología Social: Introducción**, 1ª, Lom, 2002

Velasco, H., **Lecturas de antropología para educadores. El ámbito de la antropología de la educación y de la etnografía escolar**, 1ª, Trotta, 1993

Recomendacións

Outros comentarios

A presente guía é orientativa podendo adaptarse nos seus apartados á marcha das aulas durante o trancurso do curso.

Advírtese ao alumnado que non se gardará ningunha nota para o curso seguinte.

-SEGUNDA CONVOCATORIA

Na convocatoria de xullo serán avaliadas só aquelas probas e competencias que non se superaran na convocatoria anterior.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo**

Materia	Educación: Didáctica: Deseño e programación no ámbito socioeducativo			
Código	O05G130V01202			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
Profesorado	Fernández Rodicio, Clara Isabel			
Correo-e	cirodicio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	De modo *orientativo, os campos de traballo do Educador/a Social se *focalízan nas áreas *socioeducativa, sociocultural, orientación social, orientación sociolaboral, discapacidades, *persoas adultas, *maiores, *interculturalidade, protección e promoción da muller, familia, menores, etc. Á educación social ten por *objecto o desenvolvemento *psicosocioeducativo dos cidadáns con fin de lograr, completar e ampliar a súa educación formal, necesidades e expectativas que presentan potenciando o desenvolvemento *holístico ao longo da vida. A práctica educativa do educador/a social correspóndelle organizar, analizar, diagnosticar, deseñar, elaborar, planificar, desenvolver, asesorar e avaliar proxectos educativos. *Ademas, debe colaborar con outros axentes *socioeducativos, culturais e laborais, cos responsables de institucións e políticos na orientación de dinámicas que proporcionen oportunidades de desenvolvemento á cidadanía, así como embarcarse en accións de mediación e resolución de conflitos. A materia de «Didáctica: *Deseño e programas non ámbito *Socioeducativo» do Grao en E. Social insérese na área de coñecemento de Didáctica e Organización Escolar e abarca contidos de carácter teórico e práctico. Á contribución teórico-práctica desta materia posibilita a adquisición de competencias transversais ou xenéricas e específicas de formación disciplinaria e profesional. Esta materia adecúase ao perfil disciplinario e profesional da titulación de Educación Social porque posibilita o desenvolvemento de competencias de deseño e *implementación de proxectos *socioeducativos, á integración de estratexias e recursos innovadores.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos

C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
C18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
D5	Xestión da información
D12	Compromiso ético
D13	Autonomía na aprendizaxe
D17	Iniciativa e espírito emprendedor
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socio-educativa e incorporalos nos diferentes ámbitos da acción *socioeducativa.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B4 B5 B6	C1 C4 C6 C7 C14 C17	D5 D13 D20
2. Levar a cabo programas e proxectos no contexto de intervención con menores	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C2 C4 C7 C14 C17 C18	D5 D12 D17 D20
3. Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención *socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C6 C7 C14 C17 C18	D5 D12 D13 D17 D20
4. Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C6 C7 C14 C17 C18	D5 D12 D13 D17 D20
5. Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C7 C14 C17	D5 D12 D13 D20
6. Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socio-educativas.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C6 C7 C14 C17 C18	D5 D12 D13 D17 D20

Contidos

Tema	
1. Didáctica e educación social	1.1. Unha didáctica específica para a educación social. 1.2. Características da intervención en educación social. 1.3. Os procesos de ensino aprendizaxe. 1.4. O currículo. 1.5. Investigación, innovación e cambio en educación social.

2. Intervención didáctica en Educación social.	2.1. O proxecto da institución, instrumento básico para a xestión *socioeducativa. 2.2. Proceso para elaborar ou revisar un proxecto institucional. 2.3. Os proxectos *socioeducativos: planificar a intervención a curto prazo.
3. Tarefas de intervención e organización de procesos de actuación en Educación social.	3.1. A análise de necesidades, punto de partida. 3.2. Instrumentos para a análise de necesidades. 3.3. Das conclusións da análise de necesidades ao deseño dun modelo de formación. 3.4. As intencións educativas. Metodoloxía e organización didáctica. 3.5. Os recursos. 3.6. Estratexias *metodolóxicas. 3.7. A avaliación. 3.8. Do deseño á intervención activa.
4. Análise dos medios didácticos propios da educación social.	4.1. Metodoloxía específica da educación social. 4.2. As novas estratexias didácticas na educación non formal: cine-*forum, libro-*forum, disco-*forum, talleres, etc. 4.3. Outros recursos didácticos da educación non formal. 4.4. Os medios de comunicación na educación social: cine, teatro, monicreques, libro, internet, prensa, radio, etc. 4.5. Os xogos populares e tradicionais. 4.6. As ludotecas.
5. Avaliación dos procesos de intervención na educación social.	5.1. Procedementos, técnicas e instrumentos. 5.2. Algunhas técnicas e instrumentos de avaliación. 5.3. Algúns criterios de selección de técnicas e instrumentos para a avaliación da intervención *socioeducativa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	1	3
Presentación	4	0	4
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	27	27
Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	16	0	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	40	42

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Recensións de artigos: os alumnos debatiran sobre o tema en formato mesa redonda
Presentación	Exposición dos alumnos das unidades didácticas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Elaboración dunha unidade didáctica e outras actividades relacionadas co estilo de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Elaboración de actividades que se propoñen na aula
Lección maxistral	Información previa dada polo profesor cos esquemas correspondentes dos diferentes contidos básicos que debe contemplar o deseño, proxecto ou plan de intervención social.

Atención personalizada

Metodoloxías

Descrición	
Presentación	A docente proporcionará a información precisa para que os alumnos leven a cabo a exposición dos seus traballos e a mesa redonda

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Actividades introdutorias	Recensións artigos	10				
Aprendizaxe baseado en proxectos	Valoración das propostas de traballo expostas. Traballo realízase en grupo e a súa puntuación é de 3 puntos. Deberá ter 1.5 puntos para considerarse apto.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6 C7 C14	C1 C2 C4	D5 D13

Resolución de problemas	Valoración das actividades realizadas en clase, *asi como o nivel de participación nos debates.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C2 C4 C7 C14 C17	D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	As preguntas serán referentes ao programa da materia que a docente explicará nas sesións maxistrais. A nota mínima para considerar superada a parte teórica será de 2,5 puntos.	50	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B6	C1 C6 C7 C14 C17	D5 D13

Outros comentarios sobre a Avaliación

ALUMNADO *ASITENTE (con, polo menos, unha asistencia do 80% equilibrada nos diferentes tipos de sesións):

- Dátaa tope para a entrega das diferentes actividades, proxecto, exposición, etc. será comunicada oportunamente polo profesor. Tamén se entregará unha copia en soporte dixital dos traballos que se presentaron o longo do curso (como copia de seguridade). Para o alumnado de avaliación continúa o desenvolvemento do traballo con todas as metodoloxías sinaladas é obrigatorio, así como acudir a clase regularmente (polo menos ao 80% das sesións). O non cumprimento destes extremos leva non ser cualificado a través da avaliación continua.

- Aqueles estudantes que non acudan a clase con regularidade, considéranse alumnos non presenciais e deberán realizar os traballos e proxecto de forma individual, ademais da lectura dun libro (presentación de resumo e exposición) e non se considerará avaliación continua.

- O alumnado asistente deberá cubrir unha ficha cos datos persoais e académicos. ALUMNADO NON *ASITENTE.

- O alumnado non asistente deberá concretar coa profesora os traballos/materiais/etc. a realizar, como máis tarde, no mes de abril e facer a súa entrega o mesmo día en que realice o exame oficial da 1ª ou 2ª convocatoria.

- As datas de realización do exame oficial serán as que figuran no calendario de exames da Facultade.

- O lugar de publicación das cualificacións e da revisión será na plataforma. A data de revisión sinalarase na listaxe de cualificacións exposto.

- Os alumnos que non superen a *materia en xuño, manténselles a nota das competencias superadas para a convocatoria de xullo.

OBSERVACIÓN: Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que levarán a cabo co alumnado na materia, concibíndose con certa flexibilidade; en consecuencia, pode requirir algunha rectificación promovida polo grupo de destinatarios real ou pola relevancia de situacións sobrevividas. Así mesmo, achegarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

As datas de exames e de revisión de exames son as que se detallan: Consultar a web da Facultade de Ciencias da Educación: http://educacion-ou.webs.uvigo.es/*educacion-*ou/web/*index.*php

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bañeres, D. (et al.) (2008), **El juego como estrategia didáctica.**, Editorial Garó,

Castillo, S. y Cabrerizo, J. (2011), **La práctica de la evaluación en la intervención socioeducativa. Materiales e instrumentos. Vademécum del educador social.**, Uned. Pearson.,

Castillo, S. y Cabrerizo, J. (2011), **Evaluación de la intervención socioeducativa. Agentes, ámbitos y proyectos.**, Uned. Pearson.,

Lirio Castro, J. (2005), **La metodología en educación social. Recorrido por diferentes ámbitos profesionales.**, Editorial Dykinson,

Moral Santaell, C. y Pérez García, M.P. (Coords.), **Didáctica. Teoría y práctica de la enseñanza.**, Editorial Pirámide,

Parcerisa, A. (1999), **Didáctica en la educación social. Enseñar y aprender fuera de la escuela.**, Editorial Garó,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Educación para o lecer e o tempo libre/O05G130V01402

Estratexias de aprendizaxe en contextos socioeducativos/O05G130V01403

Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Historia da educación social/O05G130V01204

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Educación permanente				
Materia	Educación: Educación permanente			
Código	O05G130V01203			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Pérez Enríquez, María Esther			
Profesorado	Pérez Enríquez, María Esther			
Correo-e	me_perez@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/grao-educacion-social/titorias?ficha_profesor=216			
Descrición xeral	O enfoque conceptual da materia Educación Permanente presenta os diversos factores que condicionan os procesos de ensinanza-aprendizaxe no mundo, concretamente en Galicia e en España, no marco da Unión Europea. A nova concepción de cidadanía precisa da Educación Permanente para o desenvolvemento da formación personal e profesional dos/as cidadadáns/as que responda as novas perspectivas sociais que demanda tanto a sociedade do coñecemento como a democracia participativa e as particulares características do mercado laboral. Así, a Educación Permanente potencia as capacidades da cidadanía para acceder á formación e á autoformación necesarias para a consecución do desenvolvemento dos saberes potenciais e as habilidades necesarias para participar, vivir e convivir en liberdade, xustiza, paz e democracia. Con esta materia se pretende que o alumnado alcance unha aproximación científica e interdisciplinar á Educación Permanente, ademais de fomentar a súa capacidade crítica, reflexiva e participativa. Polo tanto, a materia ofrece unha experiencias formativa que favorece a integración deste ámbito educativo no desempeño da práctica profesional dos futuros/as educadores/as sociais.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D11	Habilidades interpersoais

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1-Comprender a orixe dos procesos históricos de consolidación da Educación Permanente.	A1 A3	B1 B4	C4	D1 D8
2-Coñecer os conceptos teóricos da intervención socioeducativa e dos seus ámbitos de actuación na Educación Permanente.	A1 A3	B1 B3 B4 B5 B6	C4 C9 C10 C14	D1 D5 D11
3-Coñecer as características fundamentais dos ámbitos sociais, laborais e de ocio da Educación Permanente.	A1 A2 A4 A5	B3 B4	C4	D1 D8
4-Coñecer e ser capaz de poñer en práctica programas de acción comunitaria no marco da Educación Permanente.	A1 A2 A3	B3 B4 B5	C4 C9 C10 C14	D1 D11
5-Deseñar e implementar proxectos de Educación Permanente nos diferentes contextos: persoal, social e profesional.	A2	B3 B4 B5	C4 C9 C10 C14	D1 D11
6-Comprender, respetar e valorar a diversidade en todas as súas manifestacións.		B2 B5 B6		D1 D8 D11
8- Empregar as novas tecnoloxías e entender a súa finalidade formativa.	A5	B1 B2		D4 D5 D8
9-Desenvolver o dominio lingüístico que posibilite e favoreza o traballo en ambientes multiculturais e plurilingüísticos.	A1 A2 A4	B1 B3 B4 B5	C9 C10 C14	D8 D11

Contidos

Tema	
1. A educación na sociedade actual. Análisis do proceso educativo nunha sociedade en cambio.	Educación permanente e procesos educativos: a educación formal, non formal e informal. Formación permanente a través da lectura. Educación Permanente: a súa dimensión social e humanística. Educación Permanente e Educación Social.
2. Educación Permanente e a sociedade de coñecemento e globalización.	A información como poder nos procesos de participación. A educación permanente en Europa e no mundo: novos escenarios,necesidades e respostas. A Educación Permanente dende un contexto globalizado.
3. Educación Permanente e educación de persoas adultas.	Educación Permanente e educación de persoas adultas: un proxecto de intervención socioeducativa. Desenvolvemento comunitario e educación permanente. A necesidade de formar para a cidadanía. Educación Permanente e democracia participativa.
4. Estratexias de intervención socioeducativa en educación permanente.	Proxectos de intervención pedagóxica e desenvolvemento comunitario en Educación Permanente o longo de toda a vida.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	4	0	4
Seminario	14	3	17
Traballo tutelado	5	45	50
Seminario	4	17	21
Presentación	5	10	15

Lección maxistral	11	0	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	30	32

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Organización de traballos en pequenos grupos co fin de profundizar en aspectos particulares das áreas temáticas expositivas.
	Aplicación práctica e funcional dos contidos.
Seminario	Formación complementaria aos traballos específicos de aula e os traballos tutelados.
Traballo tutelado	Traballos organizados en grupo medio, co fin de elaborar prácticas de aproximación á realidade de diferentes áreas da educación permanente: innovación e investigación.
Seminario	Supervisión en grupo, mediante fichas estruturadas de seguimento.
Presentación	Exposición- presentación dos traballos de aula e dos traballos tutelados en gran grupo, mediante o uso de recursos actuais tecnolóxicos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Supervisión continuado dos traballos en grupo medio, mediante ficha estruturada de seguimento.
Traballo tutelado	Supervisión dos traballos aplicados de grupo, relacionados coa temática xeral, mediante ficha estruturada de seguimento.
Presentación	Axuda no proceso de elaboración das presentacións- exposicións, mediante criterios de expresión gráfica, claridade, coherencia e síntese.

Avaliación

	Descrición	Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Traballo tutelado	Traballos de aula relacionados coa temática xeral.	15		B4 B5	C4 C14	D1 D4 D8 D11
Traballo tutelado	Traballos de investigación de grupos medios supervisados	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C4 C9 C10 C14	D1
Presentación	Cualidade e nivel das exposicións dos traballos.	10		B1 B4		D4 D5 D8 D11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de preguntas curtas sobre os contidos da materia	50	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C4 C9 C10 C14	D1 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua.

Para superar a materia será preciso acadar, cando menos, o 50% en todos os apartados indicados na avaliación. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Avaliación dos estudantes non asistentes. Para os estudantes non asistentes, terán que substituír os traballos de aula e grupo medio por un traballo teórico- práctico (50%), ao que se sumará a proba- exame (50%), non obstante, para superar a materia, é preciso, así mesmo, obter, cando menos, o 40% en ambos apartados (traballo e exame).

As datas dos exames serán as indicadas e aprobadas oficialmente:

<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-o/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ECCA, **Radio ECCA**, <http://online.radioecca.org/banco/buscar.php?clav>, 2016

MEC, **Recursos de Educación Permanente**, <http://www.mecd.gob.es/dms-static/9b18b5d4-671b-46>, 2016

Ojea, M., **De la integración educativa a la inclusión. Teoría y práctica.**, Andavira, 2003

Requejo, A., **Educación permanente y educación social**, Ariel, 2003

Sáez, J., y Molina, J. G., **Pedagogía Social. Pensar la Educación Social como profesión**, Aguilar, 2006

Bibliografía Complementaria

Asociación Estatal de Educación Social, **Documentos profesionalizadores.**, ASEDES, 2007

INTEFF, **Formación en red**, <http://educalab.es/intef/formacion/formacion-en-re>, 2016

MEC, **Aulas Mentor**, <http://www.mentor.educacion.es/>, 2016

Sáez, J., **La profesionalización de los educadores sociales: en busca de la competencia educativa cualificada.**, Dykinson, 2003

Xunta de Galicia, **Educación de adultos/as e emprego**, <http://emplego.ceei.xunta.gal/rede-de-centros>, 2016

Xunta de Galicia, **Programa de educación permanente**, <http://www.edu.xunta.gal/portal/planproxecta/progr>, 2016

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Historia da educación social				
Materia	Educación: Historia da educación social			
Código	O05G130V01204			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Seoane Pérez, Emilia			
Profesorado	Fernández Fernández, José Seoane Pérez, Emilia			
Correo-e	emiliasp@uvigo.es			
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/			
Descrición xeral	A Historia da Educación Social ten por obxecto a análise histórico dos diversos ámbitos da intervención socioeducativa. Isto permite coñecer e comprender a orixe e a evolución das realidades sociais e dos fenómenos socioeducativos na súa relación co contexto no que se producen, o que lle proporcionará ao alumnado desta titulación unha conciencia crítica que os capacitará para intervir na súa estruturación. A mirada histórica proporciona a comprensión xenealóxica da realidade educativa como construción social e histórica e, polo tanto, do pasado, do presente e do futuro como construcións sociais.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

O estudantado será capaz de integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa	A1 A2	B4	C1	D1 D4
O estudantado será capaz de utilizar a capacidade de análise e síntese	A3 A4	B4	C1 C5 C8	D1
O estudantado será capaz de coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos.	A5	B3 B4	C1	D4
O estudantado será capaz de transmitir, promover e desenvolver a cultura	A3 A4	B1 B2	C8 C11	D4
O estudantado será capaz de xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais	A3 A4	B2	C1 C8	D4 D7
O estudantado será capaz de intervir como mediador social, cultural e educativo	A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5 B6	C8 C11	D1 D4 D7
O estudantado será capaz de deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos	A3 A4	B3 B4 B5	C5 C8 C11 C13	D7
O estudantado será capaz de xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos	A2 A3	B3 B4 B6	C5 C8 C13	D4 D7
O estudantado será capaz de realizar unha axeitada utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional	A2 A3 A4	B2 B3 B6	C1 C5	D1 D4 D7
O estudantado será capaz de acadar o dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación	A2 A3 A4	B1 B3 B4	C1 C5 C11	D4 D7
O estudantado será capaz de coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	A2 A3 A4	B4 B5	C5 C8 C12	D4 D7
O estudantado será capaz de potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)	A2 A3 A4	B2 B4 B5	C8 C11 C12	D1 D4 D7
O estudantado será capaz de desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	A2 A3 A4	B2 B3 B5 B6	C5 C9	D4
O estudantado será capaz de organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre	A2 A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C11 C13 C14	D1 D4 D7
O estudantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento	A2 A3 A4	B2 B3 B4 B5	C1 C5 C8 C12	D1 D4 D7
O estudantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural	A2 A3 A4	B2 B3 B4	C1 C5 C8 C13	D4 D7
O estudantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás	A2 A3 A4	B2 B3 B5	C1 C5 C14	D4 D7
O estudantado será capaz de deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral	A5	B2 B3 B5	C1 C5 C15	D4
O estudantado saberá aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	A2	B4	C1 C5	D1 D4
O estudantado demostrará posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	A1 A2	B4	C1	D1 D4

O estudantado terá a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	A3	B4	C5	D1 D4 D7
O estudantado será capaz de poder transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	A4	B3 B6	C8 C11	D4
O estudantado será capaz de desenvolver aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	A5	B4 B5	C5	D4

Contidos

Tema	
1. Introducción á historia da educación social.	1. Precisións conceptuais e metodolóxicas. Presentación de contidos, metodoloxía, modelo avaliativo e actividades da materia.
2. O proceso de construción do concepto actual de infancia, adolescencia e xuventude.	2. A conquista do estatuto actual de infancia. A moderna percepción social do neno. A educación nas políticas sociais da modernidade.
3. As políticas sociais da modernidade.	3. O novo concepto de pobreza. Programas e institucións para a educación e integración social da infancia marxinal. Da política social de Luis Vives á política social ilustrada.
4. As políticas sociais contemporáneas: do estado liberal aos novos estados do benestar.	4. A acción socioeducativa do estado liberal. Problemática e intervención socioeducativa no campo da delincuencia, o abandono e o traballo infantil e xuvenil. Da beneficencia aos mecanismos modernos de previsión e asistencia social. O movemento de protección á infancia e a creación dos tribunais específicos para menores
5. Precedentes da animación socio-cultural e do desenvolvemento comunitario.	5. Colonias escolares de vacacións, campamentos xuvenís, escolas de verán, asociacionismo xuvenil.
6. Achegamento histórico á educación permanente e de persoas adultas.	6. Inicios e desenvolvemento da educación de persoas adultas. A educación de adultos nos séculos XIX e XX. Iniciativas e institucións de educación de adultos: Escolas de adultos, Bibliotecas Populares, Extensión Universitaria, Universidades Populares, Misións Pedagóxicas, Campañas de Alfabetización e Capacitación Profesional
7. Proceso de profesionalización do/a educador/a social.	7. Iniciativas, prácticas e institucións no ámbito da educación social. Sectores emerxentes para a educación social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	10	40	50
Presentación	20	40	60
Cartafol/dossier	4	12	16
Lección maxistral	8	0	8
Exame de preguntas obxectivas	3	13	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual e en pequenos grupos, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Presentación e exposición por parte do alumnado de traballos individuais e grupais tutelados pola profesora. O alumnado manterá entrevistas coa profesora da materia para asesoramento/ desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Cartafol/dossier	O/ A estudante, de maneira individual, elabora un documento que recompila información sobre as experiencias, o temario da materia así como traballos e tarefas elaborados individual ou en grupo durante o proceso de formación.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Atención grupal e individual en aula e no despacho do profesorado.
Lección maxistral	Atención grupal e individual en aula.
Traballo tutelado	Atención grupal e individual en aula e no despacho do profesorado.
Cartafol/dossier	Atención grupal e individual en aula e no despacho do profesorado.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Cada alumna/o realizará un traballo individual de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora e coa posterior defensa e explicación ante a profesora nas sesións tutoriais.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5	C1 C5 C8	D1 D4 D7
Presentación	Cada grupo pequeno de alumnado (3 a 5 persoas), realizará unha presentación á clase a partires da realización dun traballo grupal de curso, en base aos contidos da materia obxecto de estudo, tutelado pola profesora.	25	A1 A2 A3 A4	B4 C5 C8 C13	C1	D1 D4
Cartafol/dossier	Cada alumna/o elaborará un documento que recompila información sobre as experiencias, o temario da materia, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	10	A1 A3 A5	B3 B4	C1	D1 D4
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O alumnado selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	A1 A2 A5	B3 B4 B6	C5 C8 C14	D1 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. As cualificacións indicadas en termos porcentuais no cadro *supra* son as máximas que se poden alcanzar en cada un dos apartados.
2. O sistema de avaliación referenciado *supra*, está dirixido ao **alumnado de carácter asistente**. É requisito imprescindible para ser considerado "alumno asistente", a asistencia e participación mínima nun 80% das clases do grupo-clase e a asistencia nun 80% ás clases de grupo mediano (GM).
3. Para superar a materia, o alumnado asistencial deberá superar todas as probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada un dos catro aspectos avaliados.
4. Considerarase **alumnado "non asistente"** aquel que non cumpra o 80% da asistencia especificada no punto nº 2 ou aquel que opte por esta modalidade, a condición de que llo comunique á profesora na primeira quincena de impartición da materia.
5. O sistema de avaliación para o alumnado non asistente consistirá nun exame de preguntas obxectivas (cunha valoración máxima do 80%) e nun traballo individual tutelado (cunha valoración máxima do 20%) pola profesora e definido en base aos contidos e obxectivos da materia.
6. Para superar a materia, o alumnado non asistente deberá superar as dúas probas referidas, obtendo unha cualificación mínima do 50% en cada unha delas.
7. EXAMES: As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade no espazo "datas exames 2018-2019"

- Segunda convocatoria (xullo): Mantéñense as competencias/probas superadas e só examínanse as non superadas

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

FLECHA, R.; LÓPEZ, F. e SACO, R., **Dos siglos de educación de adultos**, 1ª, Roure, 1988
 ORTEGA ESTEBAN, J. (coord.), **Educación Social Especializada**, 1ª, Ariel, 1999
 PETRUS, A; ROMÁNS, M.; TRILLA, J., **De profesión educador (a) social.**, Paidós Ibérica, 2004
 TIANA, A. y otros, **Historia de la Educación Social**, 1ª, UNED, 2014
 TIANA, A. y SANZ, F., **Génesis y situación de la educación social en Europa.**, 6ª, UNED, 2010
 TRILLA, J. (coord.), **Animación sociocultural. Teorías, programas y ámbitos**, 1ª, Ariel, 1997

Bibliografía Complementaria

GARCIA MOLINA, J. y MARÍ Y TARTE, R., **Pedagogía Social y mediación educativa**, 1ª, APESCAM, 2002
 GONZÁLEZ PÉREZ, T. (ed.), **Entre el olvido y la memoria. Educación, mitos y realidades**, 1ª, tirant humanidades, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación de persoas adultas/O05G130V01401
 Educación social no sistema educativo/O05G130V01304
 Xénero e educación social/O05G130V01305

Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

Iniciación na práctica profesional/O05G130V01601

Intervención socioeducativa na infancia e adolescencia en situación de risco social/O05G130V01501

Programas de animación sociocultural/O05G130V01503

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Pedagogía social/O05G130V01205

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103

Outros comentarios

Esta guía docente recolle as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade, podendo estar suxeita a algunha modificación e reaxuste puntual.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Pedagogía social				
Materia	Educación: Pedagogía social			
Código	O05G130V01205			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Brea Castro, Millán			
Profesorado	Brea Castro, Millán			
Correo-e	millan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Consideramos esta materia como imprescindible no plan de estudos do Grao de Educación Social. A Pedagogía Social no marco do plan de estudos desta titulación achega aos/ás estudantes ao coñecemento da realidade educativa e dos procesos de intervención socioeducativa. Neste sentido, proporciona elementos para comprender a interrelación entre os diferentes campos de intervención na realidade social e as implicacións educativas da problemática social. A materia "Educación. Pedagogía Social" figura como materia troncal no novo Plan de estudos da titulación de Grao en Educación Social da Universidade de Vigo. A incorporación da perspectiva pedagóxica á acción social e a acción-intervención socioeducativa dos/as educadores/as sociais comeza a xeneralizarse xa a partires da última década do século pasado como consecuencia da extensión cualitativa dos fenómenos educativos. Neste sentido, a educación deixa de ser competencia exclusiva do sistema escolar formal para situarse na perspectiva da sociedade educadora (Husèn,1982), donde acadan gran relevancia e notoriedade outros sistemas educativos (non formal e informal) que irrumpen con gran forza no sistema educativo formal, o reforzan e complementan (Coombs e Ahmed, 1974). O seu obxectivo é a promoción do desenvolvemento humano e da calidade de vida dos nenos e nenas, xoves e doutros colectivos en situación de risco ou problemática social; posibilitando a súa integración (ou reinserción) plena na sociedade. Así pois, a materia "Educación. Pedagogía Social" adecúase por completo ao perfil profesional e académico da titulación; pretendendo non só introducir os conceptos básicos da asignatura senón achegar ao alumnado aos principais ámbitos de intervención socioeducativa.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, legislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D18	Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida
D20	Orientación á calidade

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Relacionar os coñecementos pedagóxico-sociais procedentes de diversas fontes, entre si, e coa práctica socioeducativa.	A2 A3 A4	B1 B4	C2	D1 D4 D6 D8 D18
Coñecer, a nivel básico, os distintos ámbitos de intervención pedagóxico-social, así como as distintas institucións implicadas en cada ámbito.	A1 A2	B1 B4	C1	D1 D4 D8 D10
Potenciar procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...).	A4	B1	C2 C3	D6 D8 D10 D11 D18
Desenvolver novas actitudes e valores (solidariedade, empatía, respecto...), encamiñados a unha intervención pedagóxico-social comprometida cos grupos sociais en situación de marxinación e coa realidade sociocultural galega.	A2	B1	C3	D6 D8 D11 D18 D20
Desenvolver habilidades de comunicación interpersonal e potenciar o traballo en equipo.	A3	B1	C2 C3	D6 D8 D11 D18 D20
Interrelacionar a formación coa profesionalización, tendo en conta os principios éticos que caracterizan o código deontolóxico do educador social	A1 A2 A3	B1	C1 C2	D6 D8 D10 D11

Contidos

Tema	
Tema 1. Educación Social e Pedagogía Social. Conceptos básicos.	1.1. Educación: concepto e tipos. 1.2. Socialización. 1.3. Pedagogía social. 1.4. Educación social.
Tema 2. A Pedagogía Social como referente científico da Educación Social.	2.1. Construcción histórica 2.2. Construcción científica
Tema 3. A contribución de autores e correntes contemporáneas á configuración da realidade educativo-social.	3.1. Paradigma tecnolóxico. 3.2. Paradigma hermenéutico. 3.3. Paradigma crítico.
Tema 4. Funcións do/a educadora social e Ámbitos de actuación en Pedagogía Social	4.1. Ámbitos específicos. 4.2. Ámbitos non específicos.
Tema 5. Experiencias socioeducativas nos diferentes ámbitos de actuación da Pedagogía Social.	Cidade Educadora. Educación especializada: centros de menores, cárceres, centros de desintoxicación,... Educación de adultos: concellos, asociacións, escolas... Animación sociocultural: concellos, asociacións, escolas de tempo libre,... Educación e animación sociolaboral
Tema 6. Políticas culturais e sociais das administracións públicas.	Administración estatal. Administración Autonómica Administración provincial. Administración local.
Tema 7. Formación e profesionalización do educador/a social.	Características da formación do/a educador/a social. Funcións e capacidades do/a educador/a social. Problemas da profesión de educador/a social.
Tema 8. Realidade e perspectivas da investigación en Pedagogía Social.	8.1. A Sociedade Iberoamericana de Pedagogía Social (SIPS): congresos, seminarios, publicacións.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas	6	6	12
Traballo tutelado	0	25	25

Saídas de estudo	6	8	14
Presentación	3	6	9
Obradoiro	9	14	23
Seminario	8	12	20
Lección maxistral	9	19	28
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (detección de coñecementos previos, motivacións...), así como a presentar a materia.
Resolución de problemas	Exercicios ou proxectos que os/as estudantes desenvolven en entornos virtuais baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	Os/as estudantes, en grupo, elaboran un documento e/ou investigación sobre a temática da materia. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Saídas de estudo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, á cidade educadora, a centros de investigación, empresas, institucións, etc., de interese académico-profesional para o/a alumno/a.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados do traballo tutelado. Levarase a cabo en grupo.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte da profesora ás actividades individuais e/ou de grupo que desenvolven os estudantes.
Seminario	Entrevistas que o/a alumno/a mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Traballo tutelado	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Resolución de problemas	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
Presentación	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.

Obradoiro	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.
-----------	--

Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	- As sesións maxistras, a realización dos traballos de aula e a realización dos obradoiros, reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula, durante a presentación do tema, traballo a desenvolver, ou a realización dos obradoiros, como no despacho do profesor, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e á súa exposición dedicaráselle unhas horas específicas de titorías grupais na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho do profesor e no horario de titorías.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	As experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	20	A1 A2 A4	B1 B4	C1 C3	D1 D4 D6 D8 D10
Traballo tutelado	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación. Levarase a cabo en grupo, de forma escrita. Tamén se valorará a exposición que se faga do traballo na aula.	20	A1 A2 A3 A4	B1 B4	C1 C2	D1 D4 D6 D8 D11
Obradoiro	Traballo en Aula por parte do/a alumno/a no que se reflicten as características dos exercicios levados a cabo. Os/as alumnos/as deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a súa valoración persoal. Valorarase conxuntamente coa súa participación nos mesmos e nas saídas de campo.	20	A1 A2 A3 A4	B1	C1 C2 C3	D1 D4 D6 D8 D10 D11 D18 D20
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).	40	A1 A2 A3 A4	B1 B4	C1 C2 C3	D1 D4 D6 D8 D10 D11 D18 D20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Horario de titorías do profesor da materia:

Primeiro cuadrimestre: Luns, de 15:30 a 18:30 horas

Segundo cuadrimestre: Luns de 15:30 a 17:30 e martes de 17 a 18 horas

Descrición:

Para aprobar a materia é necesario superar todas as avaliacións.

Alumnado asistente: para aprobar a materia é preciso superar o exame final da mesma.

Alumnado no asistente:

Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

Segunda convocatoria

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. No caso de superar unha de las partes da materia conservarase a cualificación no mesmo curso académico. Deberán superarse as probas nas que non se houbera acadado unha cualificación mínima.

Calendario de exámenes: as datas oficiais dos exames poden consultarse na web oficial da Facultade: (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>) no espazo 'Datas exames 2018-19'.

Esta guía docente explicita as liñas de actuación a desenvolver co alumnado da materia, entendida con certa flexibilidade; polo tanto, pode estar suxeita a algúns reaxustes puntuais.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PETRUS, A., **Pedagogía Social**, 1997, Ariel,

RIERA, J., **Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social y el pedagogo social.**, 1998, Nau Llibres.,

ROMANS, M; PETRUS, A. e TRILLA, J., **De profesión: educador/a social.**, 2000, Paidós,

SÁEZ CARRERAS, J., **Pedagogía Social y Educación Social**, 2007, Pearson educación,

Bibliografía Complementaria

Asher, J., **Por trece razones**, Nube de Tinta, 2017

AJUNTAMENT DE BARCELONA, **La ciudad educadora**, 1990,

ASOCIACIÓN ESTATAL DE EDUCACIÓN SOCIAL - ASEDES, **Documentos profesionalizadores da Educación Social**, Colexio de Educadoras e Educadores Sociais de Gali, 2008

Brea Castro, M., **A Casa da Xuventude de Ourense como experiencia histórica de educación social, 1978-1992**, 2015

CARIDE, J.A., **Las fronteras de la pedagogía social, perspectivas científica e histórica**, 2005, Gerisa,

COLOM, A. J. (Coord.), **Modelos de intervención socioeducativa**, 1987, Narcea,

FREIRE, P., **La naturaleza política de la educación**, 1990, Paidós/ MEC,

Kinney, J., **El Diario de Greg**, RBA, 2007

NOGUEIRAS, M., **Teoría y práctica del desarrollo comunitario.**, 1996, Narcea,

Orwen, g., **1984**, DEBOLSILLO, 2013

PÉREZ SERRANO, G, **edagogía Social □ Educación Social. Construcción científica e intervención práctica**, 2003, Narcea,

QUINTANA, J. M., **Pedagogía Social**, 1984, Dyckinson,

Ryan, J., **Nerve. Un juego sin reglas**, ALFAGUARA, 2016

SÁEZ, J., **La profesionalización de los educadores sociales. Construcción de un modelo teórico para su estudio**, 2005, Revista de Educación,

Spiegelman, A., **MAUS**, LITERATURA RANDOM HOUSE, 1986

TONUCCI, F., **0 papel da escola nun proxecto educativo integrado**, Revista Galega de Educación.,

Varios Autores, **Reacciona**, 4ª, Aguilar, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Diagnóstico e análise de necesidades socioeducativas/O05G130V01303

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Educación para o lecer e o tempo libre/O05G130V01402

Educación social no sistema educativo/O05G130V01304

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

Intervención socioeducativa para a inclusión social/O05G130V01405

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Educación permanente/O05G130V01203

Educación: Historia da educación social/O05G130V01204

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Teorías e institucións educativas/O05G130V01103